Woensdag 16 Februari 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang, No. 4133

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 2.00 per maand [Aruba ƒ 2.50] bij vooruitbetaling
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Paleisrevolutie in Argentinië.

Vredesonderhandelingen tussen Rusland en Finland gaande.

Grootste bombardement van de geschiedenis op Berlijn.

De Groene Eilanden door de Geallieerden bezet.

ARGENTIJNSE AMBASSADEUR OVERHANDIGT GELOOFSBRIEVEN.

Adrian Escobar, de nieuwbenoemde Argentijnse Ambassadeur in de Verenigde Staten, heeft zijn geloofsbrieven aan President Roosevelt overhandigd en aan Roosevelt medegedeeld: „Argentinië weet en voelt dat de bestemming van Amerika zijn eigen bestemming is". (Washington, (AP) 15.2).

PALEISREVOLUTIE IN ARGENTINIË.

De reactionnaire groep van legerofficieren, bekend als de G.O.U., welke een nederlaag leed toen het verbreken der betrekkingen met de as afgekondigd werd, beheerst heden weer de Argentijnse situatie nu een nieuwe crisis ontstaan is door het aftreden van den Minister van Buitenlandse Zaken Alberto Gilbert en den Secretaris van President Ramirez, Kolonel Enrique Gonzalez. Men verwacht verreikende wijzigingen van de regeringspolitiek.

Deze nieuwe crisis is ontstaan door een splitsing in de groep, welke Argentinië's militaire regering beheerst sedert de dag, dat het Castillo-régime omvergeworpen werd. Van alle wisselvalligheden, welke de revolutionnaire regering heeft meegemaakt sedert 4 Juni 1943 is die van heden — welke practisch een Paleis-revolutie is — die meest ingrijpende. Zij is het rechtstreekse gevolg van een meningsverschil in de regering over het verbreken der betrekkingen met de as en vertegenwoordigt een overwinning voor degenen, die zich verzetten tegen de politiek van toenadering tot de Verenigde Staten en andere Amerikaanse republieken ten koste van alles.

Naar men zegt zou Generaal Arturo Rawson, die één dag President was en intussen ook al zijn Ambassadeursschap in Rio de Janeiro heeft neergelegd, een ultimatum hebben gericht aan President Ramirez om verkiezingen in Argentinië uit te schrijven. (Montevideo, (AP) 16.2).

RUSLAND — FINLAND.

Robert Sturdevant seint uit Stockholm, dat rechtstreekse onderhandelingen tussen Finland en Rusland gaande schijnen te zijn en dat de Zweedse hoofdstad vol geruchten is over een aanstaande wapenstilstand. Het Finse Gezantschap in Stockholm maakte bekend, dat Juhu Kusti Paasikivi, de vroegere Finse cabinetsministers, heeft geconfereerd met Mevrouw Alexandra Kollontay, de Russische vrouwelijke Gezant in Zweden. Men zegt, dat Rusland de ogenblikkelijke bezetting eist van zulke strategische Finse steden als Viipuri en Hangoe voor de duur van de oorlog. De laatste is een vlootbasis.

Men wil elke Duitse poging voorkomen om Finland te maken tot een tweede Italië. De grote vraag is wat de Duitsers zullen doen ingeval Finland uit de oorlog treedt.

Een gerucht zegt, dat de Russen bereid zijn de Finse onafhankelijkheid te garanderen, doch dat de Finnen er niet veel voor voelen om hun steden te laten bezetten door Russische garnizoenen, vooral niet Hangoe, welke bekend staat als Finlands Gibraltar. Deze basis werd na de oorlog van 1940 aan Rusland verhuurd. (Stockholm, (AP) 15.2).

GROOTSTE LUCHTAANVAL DER GESCHIEDENIS.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart heeft het volgende communiqué uitgegeven:

„In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Bommenwerperscommando het offensief tegen Duitsland hervat in zeer grote sterkte. In totaal werden meer dan duizend enkelvluchten uitgevoer. Het hoofddoel was Berlijn waar belangrijk meer dan duiend enkelvluchten 2500 ton aan brisant- en brandbommen werd geworpen. Dit is een grotere lading dan in enige vroegere aanval op enig doel in de geschiedenis van de luchtoorlog werd geworpen. De bemanningen van Mosquito's, die zich boven het doel bevonden nadat de hoofdmacht vertrokken was, rapporteerden, dat een zeer groot gebied in lichterlaaie stond en dat de rook opstijgt tot een hoogte van 6000 meter. Behalve de hoofdaanval deden Lancanster een afleidingsaanval op Frankfurt aan de Oder op 80 kilometer ten Oosten van Berlijn terwijl Mosquito's doelen in West-Duitsland en Nederland bombardeerden. Er werden ook mijnen gelegd in de vijandelijke wateren. 45 Onzer vliegtuigen worden vermist." (Londen, (AP) 16.2).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN ALGIERS.

„Te land: Aan het front van het 8e leger werd een minder krachtige Duitse aanval, welke werd uitgevoerd met tanks, door ons geschut uiteengeslagen. Er heerste een levendige patrouille-activiteit langs het gehele hoofdfront van het 5e leger en in de sector van Anzio werd slechts beperkte activiteit gemeld, terwijl artillerieduels en patrouille-gevechten plaatsvonden.

In de lucht: Tijdens de dag van 15 Februari werd de abdij van Cassino aangevallen door krachtige formaties van middelzware en zware bommenwerpers. Twee andere formaties van zware bommenwerpers vielen de rangeerterreinen te Poggibonsi aan en vijandelijke troepenconcentraties in Campoleone. Belangrijke rangeerterreinen in het gebied van Rome alsook doelen op het strandhoofd van Anzio werden ononderbroken aangevallen door onze bommenwerpers. Middelzware bommenwerpers bombardeerden de havens op de Westkust van Italië, terwijl gevechtsbommenwerpers de vijandelijke scheepvaart voor de Joegoslavische kust aanvielen. In de nacht van 14 op 15 Februari vielen nachtbommenwerpers vijandelijke verbindingslijnen ten Zuiden van Rome aan. 9 Vijandelijke vliegtuigen werden tijdens de dag vermeld. Het is bekend dat nog 3 Duitse vliegtuigen vernield werden op 14 Februari. De Noordafrikaanse luchtmacht voerde tijdens de dag 1500 enkelvluchten uit, terwijl de vijand ongveer 70 enkelvluchten uitvoerde.

Te water: Geallieerde oorlogsschepen gaan voort met het bieden van steun aan het 5e leger. In de Adriatische Zee hebben onze torpedojagers in de nacht van 12 Februari Vela Luku en Brazzo op het eiland Korcula gebombardeerd." (Algiers, (AP) 16.2).

DE AANVAL OP DE ABDIJ VAN DE MONTE CASSINO.

De eerste luchtaanval op de abdij van de Monte Cassino werd uitgevoerd om 9.30. 50 Tot 100 Duitse soldaten in uniform renden de abdij uit, gelijk door waarnemers aan het Geallieerde Hoofdkwartier gemeld werd. Zodra zij buiten kwamen opende het Geallieerde geschut het vuur met een regen van granaten, die het terrein dekten, waarover de nazies vluchtten. Een tweede golf van bommenwerpers deed nog ongeveer 200 Duitsers uit de abdij vluchten. Zij werden evenzo onder vuur genomen door het geschut. De abdij werd 14 eeuwen geleden gesticht en ligt op de Monte Cassino. Men heeft er het uitzicht op de stad Cassino en beheerst hier de weg, welke de Duitsers openhouden als een ontsnappingscorridor voor hun troepen die op verwoede wijze weerstand bieden in Cassino. (Napels, (AP) 15.2).

DE STRIJD IN RUSLAND.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Het Rode leger maakte snel voortgang langs de verkeers- en spoorweg tussen Luga en Pskov naar de knooppunten Keofilova-Pustin en Byelaya, terwijl ten Zuid-Oosten van het Peipusmeer andere afdelingen strompelen door de dichte wouden en moerassen, welke Pskov ten Noorden beschermen. In de Noordwestelijke hoek van de Dnjepr bocht is de strijd der omsingelde troepen de laatste phase ingegaan.

Er wordt gevochten om elk ravijn, elke sloot en elke bomstam en nog vele nazies vonden de dood, terwijl de Sovjets van alle kanten opdringen en bovendien de tankaanvallen van Von Mannsteins troepen afslaan.

De opmars naar Pskov is nog opzienbarender, omdat hierdoor wordt aangetoond hoe kundig de Russen vechten: zij vechten langs verkeers- en zijwegen in plaats van aan een recht front.

Byelaya aan de spoorlijn tussen Luga en Pskov maakt door een goede weg naar het Westen aansluiting met Gdov. Keofilova-Pustin ligt op 20 kilometer ten Oosten ervan aan het knooppunt van de weg tussen Luga en Pskov met de weg, welke naar de Zuidelijke oever van het Ilmenmeer leidt. Afdelingen van het Rode leger bevinden zich binnen 27 kilometer van Byelaya en op nog kortere afstand van Keofilova-Pustin. Zij zijn de rechtstreekse doelen van de opmars naar Pskov, omdat zij behoren tot de buitenliggende defensies ervan. Er zijn tekenen, dat de Duitsers haastig nieuwe defensies opwerpen.

Ten Zuiden en Zuid-Oosten van Gdov tussen de Zuidelijke oever van het Peipusmeer en Pskov ligt een dunne strook bossen zonder zulk een verkeersweg als die, welke Pskov met Luga verbindt. De Duitsers trekken zich samen in de nederzettingen in de bossen, aldus werd door „Rode Ster" gemeld. Om hen te vatten, moeten grote flankeerbewegingen uitgevoerd worden. De Russen worden geholpen door guerillero's, die in de rug van de dorpen komen en de bevoorradingslijnen doorsnijden, waarna de hoofdmacht aanvalt (Moskou, (AP) 16.2).

GEVAAR VOOR DE SCHEEPVAART.

De Britse Admiraliteit maakte bekend, dat 18.000 vierkante kilometer, waaronder het grootste deel van de Golf van Biscaye en de Zuidwestelijke toegangswegen naar Engeland „gevaarlijk zijn voor de scheepvaart". Het gebied waar mijnen gezaaid zijn strekt zich waarschijnlijk uit van een punt op 300 kilometer ten Westen van Kaap Finisterre in Oostelijke richting tot de Frans-Spaanse grens en passeert de Spaanse kust op ongeveer 30 kilometer afstand. De lijn loopt dan langs de kust van Frankrijk tot een punt midden tussen Lands End en het Zuidelijke punt van Ierland in het St. Georges Kanaal en dan verder naar het Westen 300 kilometer de Atlantische Oceaan in en verder naar het Zuiden tot het beginpunt voor Kaap Finisterre (Londen, (AP) 15.2).

Hierboven ziet men Pedro Pablo Ramirez (gezeten), President van Argentinië, voor de radio spreken om kond te doen van het verbreken der betrekkingen met Duitsland en Japan. Berichten, welke heden uit Buenos Aires komen, werpen de vraag op of Ramirez nog lang President zal blijven.

Het nieuws van vandaag.

Argentinië's Casa Rosada is het regeringspaleis waar President Pedro Pablo Ramirez (zie plaatje op voorpagina) zetelt. Hier vinden belangrijke ontwikkelingen plaats, welke van verstrekkende aard zijn. De kolonelskliek, welke de regering beheerst, heeft namelijk een overwinning behaald op de meer gematigden, als gevolg waarvan de gematigden zijn afgetreden. Het was deze kliek, die zich verzette tegen het verbreken der betrekkingen met de as, zodat men zich kan afvragen: Wat Nu? Adrian Escobar, de nieuwe Argentijnse Ambassadeur in de Verenigde Staten die gisteren zijn geloofsbrieven aan President Roosevelt overhandigde, heeft hierbij wel mooie woorden gesproken, maar onwillekeurig vraagt men zich af of hij deze wel gesproken zou hebben als hij wist wat er op hetzelfde ogenblik in Buenos Aires plaats vond. Generaal Arturo Rawson, de democratisch-gezinde officier die op 4 Juni 1943 aan de revolutie deelnam, heeft ter elfder ure een ultimatum gericht aan Ramirez om hem te bewegen verkiezingen te laten uitschrijven, maar Ramirez zelf is blijkbaar niet veel meer dan een stropop in handen der kolonels.

Gelukkig kan ook nieuws gemeld worden, dat beter klinkt. Rusland en Finland zijn in onderhandeling over een vrede. De onderhandelingen worden te Stockholm gevoerd tussen Juhu Paasikivi en Mevrouw Alexandra Kollontay, de Russische Gezante in Zweden. Men zegt, dat Rusland vastberaden is in Finland een tweede Italië te voorkomen.

Aan het Russische front zijn nog enkele tientallen plaatsen veroverd en ook is de omsingelingsring nabij Tsjerkassy nauwer toegehaald. Duitse pogingen om de omsingelde troepen te hulp te komen werden volkomen afgeslagen.

De Italiaanse strijd is op de grond iets minder heftig maar zowel in de lucht als op zee zijn de Geallieerden zeer actief. Enkele rangeerterreinen in Rome werden o.a. gebombardeerd en de oorlogsschepen beschoten de Duitse stellingen om het strandhoofd van Anzio. De vernieling van de abdij van de Monte Cassino is door luchtverkenningen bevestigd.

De grootste luchtaanval van de afgelopen nacht, van de oorlog, ja van de gehele geschiedenis, was het bombardement op Berlijn waarbij 2500 ton aan bommen geworpen werd. Britse Mosquito's die kwammen verkennen nadat de hoofdaanval voorbij was, melden enorme branden in de Duitse hoofdstad. 45 Britse vliegtuigen van de meer dan duizend vliegtuigen die aan de verrichtingen van de afgelopen nacht tegen Duitsland deelnamen, worden vermist.

Is een volkenbondsvloot mogelijk?

door
ZEE-OFFICIER.

Hierbij introduceren wij den laatsten schrijver, die het onderwerp van een Volkenbondsleger behandelt. Onze eerste medewerker, de bekende Luitenant E. C. J. M. van de Laarschot opende de besprekingen als officier van de landmacht. In verband met politiële werkzaamheden van een Volkenbondsleger behandelde Inspecteur van Politie G. Seppen hierna het onderwerp op wel gedocumenteerde wijze van politiestandpunt. Daar naast een Volkenbondsleger ook een Volkenbondsvloot mogelijk zou zijn, zet vandaag een hoog Zee-officier — die ons verzocht zijn naam niet te willen publiceren — op duidelijke en overzichtelijke wijze uit, een, welke complicaties verbonden zouden zijn aan een Volkenbondsvloot.

Wij hebben bemerkt, dat er van de zijde onzer lezersvrienden een zeer grote belangstelling voor deze artikelen bestaat. Inderdaad hebben de schrijvers hun onderwerpen ook weten te behandelen op voor niet vaklui buitengewoon duidelijk en prettige wijze. Wij zeggen den Heren Van de Laarschot en Seppen en den Zee-officier dan ook namens onze lezers van harte dank voor hun bereidwilligheid. — Redactie.

Als de tweede Wereldoorlog, de grootste oorlog aller tijden eenmaal beëindigd zal zijn, zal er een groot verlangen leven in de mensen om weer terug te keren naar normale tijden en tevens zal er een grote afschuw bestaan voor alles, wat ook maar zijdelings of direct met de oorlog in verband staat. Toch meen ik te mogen zeggen, dat gezien de sfeer van wantrouwen en gehoord de uitlatingen van leidende staatslieden wij niet zullen komen tot een algemene ontwapening. De leidende zeemogendheden zullen zeer zeker niet haar vloten en haar maritieme posities vrij geven.

Waarschijnlijk zal na deze oorlog wederom getracht worden een universele Volkenbond op te richten of indien dit niet lukt, een bond van de in Verenigde Volken. In ieder geval zal getracht worden een soort statenbond op te richten teneinde te komen tot een samenleving van volken volgens een internationale rechtsorde.

Deze rechtsorde zal bepaald moeten worden door internationaal recht en ieder land zal zich moeten onderwerpen aan de wetten, gemaakt door het instituut van de Verenigde Volken en daar recht geen recht is zonder dat er een machtsinstrument aanwezig is om de wetten uit dit recht voortvloeiende te doen eerbiedigen, zal de bond van volken deze machtsapparaten moeten bezitten.

Zeker, op de allereerste plaats moet de wil tot vredige samenleving op vrijwillige basis geschieden, maar ik weiger te geloven, dat de nieuw op te richten bond zoveel morele macht zal hebben, dat een machtsinstrument onnodig zal zijn.

Uitgaande van de veronderstelling, dat na deze oorlog geen algemene ontwapening zal plaats vinden en dat de Volkenbond een machtsinstrument te zijner beschikking zal moeten hebben, komen wij tot de vraag: Zijn een Volkenbondsleger en -vloot mogelijk?

Luitenant Van de Laarschot heeft in zijn artikelen van 20 Januari en 1, 3 11 en 14 Februari jl. zijn mening naar voren gebracht over de mogelijkheid van een Volkenbondsleger; ik zal mij dus beperken tot een Volkenbondsvloot.

Een vloot brengt maritieme politiek voor de Volkenbond mede.

Wanneer de Volkenbond een eigen vloot wil gebruiken als machtsinstrument bij zijn internationale politiek, dan zal de bond ook een maritieme politiek moeten voeren. Ik bedoel hiermede, dat hij zal moeten bepalen de sterkte en samenstelling van zijn zeestrijdkrachten, de organisatie van deze krachten in divisies, eskaders, vloten, opleiding van personeel, het gebruik van het materieel, welke strategie er gevolgd moet worden, waar hij zijn bases zal moeten vestigen enz., enz.

Wat zijn zeestrijdkrachten?

De zeestrijdkrachten bestaan uit combattante en non-combattante schepen. Onder de eerste categorie vallen slagschepen, kruisers, vliegkampmoederschepen, jagers, kanonneerboten enz. Eveneens moeten wij hiertoe rekenen de verschillende soorten vliegtuigen als bombardementsvliegtuigen, jagers, verkenningsvliegtuigen en niet te vergeten de torpedovliegtuigen.

Onder de tweede categorie valt een aantal schepen, die alhoewel enigszins defensief bewapend zijn toch eigenlijk geen combattante schepen zijn. Hieronder vallen o.a. werkschepen, tankers, netschepen, voorraadschepen enz.

Zoals bovenstaande opsomming laat zien, is een grote vloot een zeer duur en kostbaar instrument en de uitgaven benodigd voor haar onderhoud kunnen allen gerechtvaardigd worden, indien zij in staat zal blijken de diensten te verrichten, waarvoor zij bestemd zal zijn. Indien zij dit kan, dan kunnen wij de kosten van deze vloot beschouwen als een assurantiepremie, gemeenschappelijk door alle landen te betalen als een verzekering tegen agressie, van welke kant deze ook moge komen.

Zal evenwel deze verzameling schepen in de practijk blijken een echte en efficiënte vloot te zijn? Schepen kunnen worden gekocht, zij kunnen bemand en uitgerust worden, maar tenslotte is het „de man achter het kanon" die van een verzameling bewapende schepen, een vloot maakt. Met andere woorden: het zijn niet in hoofdzaak de schepen, maar de mannen, die deze schepen bemannen, die aan een vloot haar waarde geven. Vele voorbeelden zijn aan te halen, ook in deze oorlog, van de waarheid van dit gezegde: En ik geloof, dat hierin de grootste moeilijkheid van een Volkenbondsvloot gelegen zal zijn.

Een modern oorlogsschip is voorzien van talloze zeer technische instrumenten, welke feilloos bediend moeten worden. Een klein hiaat in de bediening dezer instrumenten kan catastrofale gevolgen hebben voor schip en bemanning. Hieruit volgt, dat de bemanning van een oorlogsschip niet kan of mag bestaan uit lieden van verschillende nationaliteit, want een babylonische spraakverwarring zou er het gevolg van kunnen zijn met al de gevolgen van dien. En wat geldt voor ieder schip afzonderlijk, geldt evenzo voor een verzameling van schepen, die tezamen moeten ageren, in casu: een vloot.

De conclusie, die wij hieruit moeten trekken, is dat om redenen van communicatie, tactiek, opleiding, indoctrinatie van onderbevelhebbers de bemanning van een vloot moet bestaan uit lieden van dezelfde nationaliteit.

De recrutering der bemanning.

Hierin zou de sterkte van een Volkenbondsvloot kunnen liggen, maar ook haar zwakte. Immers, de bemanning van de vloot zou gerecruteerd kunnen worden uit landen, die de eeuwen door getoond hebben de beste zee-

lui op te leveren, maar wat zal het personeel van die vloot doen, wanneer dit geroepen zal worden om op te treden tegen de zeestrijdkrachten van het land hunner geboorte?

In dit niet onmogelijke geval zal m.i. voor eenieder aan boord van de volkenbondsvloot het gezegde gelden „right or wrong my country" en niemand zal blijken zover gedenationaliseerd te zijn dat hij de wapenen opneemt tegen eigen landgenoten.. Althans het grootste gedeelte zal weigeren. De conclusie die wij uit bovenstaande redenering kunnen trekken is dat een volkenbondsvloot wat betreft het personeel uitstekend kán zijn maar niet voor alle gevallen. Hierbij komt dat het opleiden van goed en deugdelijk marine personeel langer duurt dan het bouwen van een vloot waardoor het vervangen van het personeel even voor de vijandelijkheden beginnen uitgesloten moet worden geacht.

De personeelsquaestie maakt een Volkenbondsvloot een utopie.

Om boven genoemde redenen kom ik tot de conclusie dat wat het personeelsvraagstuk betreft, een volkenbondsvloot gereed voor alle eventualiteiten, een utopie zal blijken te zijn. — Evenwel behalve het personeelsvraagstuk is er meer.

De bases en haar verbindingslijnen.

Om te kunnen varen en vechten heeft een vloot bases nodig. Wat een benzine pomp is voor een autorijder die een lange tocht gaat ondernemen is een basis voor vloot.

Schepen kunnen niet altijd op zee blijven, zij moeten vroeger of later terugkeren naar een basis om te dokken, repareren, voorraden aanvullen en rust en recreatie aan de bemanningen te verschaffen. Op de basis moet de vloot een rustige en veilige anker plaats vinden.

De basis moet er zijn voor de vloot en niet omgekeerd, d.w.z. dat een basis aan een vloot alle faciliteiten moet kunnen verlenen en dat de vloot niet gebruikt moet worden voor de verdediging van de basis. De verdediging moet overgelaten worden aan een leger en luchtmacht, bijgestaan door locale zeestrijdkrachten.

Daar de volkenbondsvloot over de gehele wereld zal moeten kunnen regeren, zullen de bases ook over de gehele wereld verspreid moeten liggen. De Engelse vloot geeft hiervan een goed voorbeeld, bijna overal ter wereld kan men een Engelse vlootbasis vinden.

Niet alleen de basis zelf moet goed beschermd zijn maar tevens de verbindingslijnen van de basis met de voorraadcentra moeten beschermd zijn,, daar een basis om aan haar bestemming goed te kunnen voldoen steeds aanvoer van node heeft. Deze lange verbindingslijnen nu vormen de Achilleshiel van de afgelegen en ververwijderde basis.

De bescherming van de lange verbindingswegen is een van de oorzaken geweest dat in deze oorlog Cavite, Singapore, Hongkong, Soerabaia en zovele andere in de Stille Oceaan verloren zijn gegaan aan den vijand. Wanneer de Volkenbond zijn bases over de gehele wereld verspreid zal hebben liggen, dan zal er geen vloot groot genoeg kunnen zijn om deze uitgestrekte verbindingswegen voldoende te kunnen beschermen tegen de aanvallen van een agressor.

Wanneer de Volkenbond zijn eigen vloot heeft zou een oplossing van het basis vraagstuk kunnen zijn om de bases van bij de Volkenbond aangesloten landen te gebruiken. Dit brengt evenwel moeilijkheden met zich mede die heden ten dage nu practisch de oorlogsschepen van alle Verenigde Volken, Noordamerikaanse en Engelse bases gebruiken iedere dag ondervonden wordt.

Ieder land heeft voor zijn schepen eigen soort, de afmetingen van onderdelen worden opgegeven in verschillend soort lengte eenheden, de doorsnede van waterpijpjes in de ketels verschillen een fractie van een millimeter, onderdelen van de electrische installatie passen weer niet bij de electrische installatie van een andere vloot in.

Wat het materieelsvraagstuk betreft komen wij tot dezelfde conclusie als wij kwamen met het personeelsvraagstuk. Een volkenbondsvloot is niet aan te bevelen.

* * *

In het bovenstaande heb ik enige zeer summiere beschouwingen gegeven over de mogelijkheid van een bovengenoemde vloot.

De conclusie schijnt gewettigd te zijn dat zowel op personeelsgebied als op materieelsgebied de voorwaarden voor het scheppen van een volkenbondsvloot niet gunstig zijn.

Behalve het feit dat bovengenoemde vloot een zeer kostbare onderneming zal blijken te zijn kan niet onder alle omstandigheden op haar betrouwbaarheid gerekend worden.

Indien de Volkenbond toch de beschikking wil hebben over een vloot om te kunnen optreden tegen een agressor dan lijkt mij voorshands de enige oplossing dat de leden van de Volkenbond zich zullen verplichten om op verzoek hun vloten en bases ter beschikking te stellen.

Deze oplossing zal in de practijk blijken ook niet ideaal te zijn, maar in ieder geval is ze mogelijk.

WERELDNIEUWS

LANDING OP DE GROENE EILANDEN.

De strijdkrachten van Admiraal William F. Halsey in de Stille Zuidzee hebben Maandag in een verrassende operatie de Groene Eilanden bezet aan het Noordelijk punt van de Salomonseilanden. Generaal Douglas MacArthur maakte het nieuws bekend van het sluiten van de val, welke aan 22.000 Japanse soldaten de keuze heeft gesteld van uithongering of overgave. Noordamerikaanse en Nieuwzeelandse troepen, die gedekt werden door vloot- en luchtstrijdkrachten — kruisers inbegrepen — kwamen er om 20 uur tijdens de schemering aan land. Men stiet slechts op weerstand van lichte machinegeweren.

„Om alle strategische militaire doeleinden is hiermede de campagne om de Salomons-eilanden ten einde gekomen", zeide MacArthur in zijn communiqué. Hij zeide, dat naar schatting 22.000 Japanners op de eilanden Choiseul, Shortland, Bougainville en Buka ten Zuiden van de Groene Eilanden" thans geïsoleerd zijn van hun bevoorradingsbronnen te Rabaul". (Nieuw Britannië). (AP)

ZUIVERING IN DE ARGENTIJNSE REGERING.

Gustavo Martinez Zuviria, een van de meest op de voorgrond tredende nationalistische leden in het cabinet van Ramirez zou volgens inlichtingen, die te Montevideo zijn binnengekomen, ontslag hebben genomen. Men zegt, dat hij zijn ontslag mondeling bij den president heeft aangevraagd. Een reden voor zijn ontslagaanvrage werd niet vermeld, noch enige aanduiding, dat zij zou worden aangenomen. De Argentijnse pers werd gewaarschuwd niets te publiceren (Montevideo, (AP) 19.2).

HOOFD VAN POLITIE AFGETREDEN.

De radio van Bogotá deelde mede, dat het Hoofd van Politie in Buenos Aires, Kolonel Ramirez, is afgetreden. (Londen, (AP) 16.2).

UITSTEL.

Radio Rosario van Argentinië deelde mede, dat de publicatie van een rapport der federale politie over de verspieders-activiteiten der Duitse en Japanse agenten in Argentinië, welke gisteren zou moeten plaatsvinden, is uitgesteld, „omdat het moet worden aangevuld met juiste biezoenderheden en foto's". (New York, (AP) 16.2).

DE DUITSE TROEPEN IN FINLAND IN GEVAAR.

De Duitse Bevelhebber in het Noorden van Finland zou — naar vermeld — een dringend verzoek aan Hitler gericht hebben om de troepen terug te roeen, teneinde te voorkomen, dat zij gevangen zullen worden bij een Russisch-Finse vrede, waarover thans blijkbaar rechtstreekse onderhandelingen gevoerd worden. Een Duitse bron deelde mede, dat een verzoek aan Berlijn gericht werd door Kolonel Generaal Edward Ditel.

Tevens werd beweerd, dat een aantal transport-officieren, die nodig zullen zijn voor troepenbewegingen op grote schaal, reeds zijn gevoegd aan het commando van Dietl.

Deze berichtgever gaf te kennen, dat Hitler het advies van Dietl zal opvolgen met het oog op het feit, dat de Russen onlangs de belangrijke nikkelmijnen in de Oekraïne veroverden. waardoor Finland de enige overgebleven bron van dat kostbaar materiaal voor Duitsland is gebleven. (Stockholm, (AP) 16.2).

DUITS GELD IN DE VERENIGDE STATEN GEDRUKT.

President Roosevelt zeide op een persconferentie, dat hij niet verrast zou zijn indien de Verenigde Staten wat Duits geld drukken voor gebruik op het Europese vasteland. Deze opmerking deed hij in antwoord op een vraag. Het blinken van zijn ogen maakte het moeilijk om vast te stellen hoe ernstig hij was. Maar hij zeide, dat de Verenigde Staten geld drukken voor verschillende landen van Europa. Sommige van deze landen zijn reeds bezet — zo zeide hij — andere worden bezet en anderen zullen worden bezet. Roosevelt besprak dit onderwerp in antwoord op de vraag of het waar is dat Frans geld gedrukt wordt in de Verenigde Staten en of dit hem ertoe zou kunnen leiden de mogelijkheid van toekomstige verrichtingen in Europa te bespreken. (Washington, (AP) 15.2).

PICADO COSTA RICA'S NIEUWE PRESIDENT.

8 Mei installatie.

Teodoro Picado heeft bij de presidents verkiezingen, die dezer dagen in Costa Rica worden gehouden 51.000 stemmen op zijn naam verenigd, terwijl Leon Cortes, die reeds vroeger president is geweest, 21.000 stemmen heeft verworven.

Picado genoot steun vanwege den President en de liberale groepen, terwijl Cortes door de conservatieve partijen werd geholpen. Toen Picado's aanhangers zich in de straten vergaarden om hun overwinning te vieren, vertelde Cortes aan de journalisten dat het succes van zijn tegenstander gevolg was van pressie. Vooral in Llano Grande hadden vele ongeregeldheden plaats. De officieële winnaar Picado zal op 8 Mei wonden geïnstalleerd (San Jose, (AP) 15.2).

DE ABDIJ VAN CASSINO VERWOEST.

Uit het Geallieerde Hoofdkwartier in Algiers wordt gemeld, dat verkenningsfoto's hebben aangetoond, dat de abdij op de Monte Cassino, welke door de Duitsers was omgezet in een vesting, gisteren werd verwoest, toen zij aan een hevige bombardementsaanval door Noordamerikaanse zware en middelzware bommenwerpers werd onderworpen (Algiers, (AP) 16.2).

LAATSTE NIEUWS

— **Generaal** MacArthur heeft verklaard, dat Japan niet verslagen kan worden door een blokkade en bombardementen alleen. „Wij moeten Japans leger verslaan en daarom moet onze strategie middelen vinden om onze grondstrijdkrachten in contact te brengen met die van den vijand op beslissende punten".

— **Een betrouwbare** Geallieerde zegsman heeft medegedeeld, dat er een belangrijke toeneming is in het aantal vrouwen, dat zich laat inlijven bij Tito's Macedonische strijdkrachten.

— **De vierde** oorlogslening van 14 billioen dollar in de Verenigde Staten is enkele uren vóór de sluiting overschreden met 191 millioen dollar. .

— **Men zegt,** dat een „onbeschaamd" Duitse protest tegen het arresteren van den Duitsen Zaakgelastigde Generaal Friedrich Wolff door de Argentijnse regering, Argentinië de vorige week aan de rand van een oorlogsverklaring aan het Reich bracht en de Paleisrevolutie van gisteren heeft teweeggebracht als gevolg waarvan de Minister van Buitenlandse Zaken, Generaal Alberto Gilbert, uit het cabinet van Ramirez werd verwijderd. Dit werd gemeld door een diplomatieke bron, welke op de hoogte is van de ontwikkelingen in Argentinië. In de Duitse nota werden verschillende bedreigingen geuit aan het adres van Argentinië. Behalve Gilbert zijn nog uit het cabinet getreden: Enrique Gonzales, Secretaris van den President, die het toezicht had op de pers en radio, en Oscar Ibarra Garcia, Onder-Secretaris van Buitenlandse Zaken. In Montevideo is men van mening, dat President Ramirez door deze omwenteling gedwongen zal worden af te treden. Reeds hebben enkele leden van het cabinet, die hun ontslag hadden ingediend als gevolg van het verbreken der betrkkingen met de as, deze ontslagneming ingetrokken.

— **Berichten,** die hedenmorgen in Stockholm ontvangen werden, deelden mede, dat in alle wijken van Berlijn brisant- en brandbommen geworpen werden bij de grote a anval van de afgelopen nacht. Alle verkeer, zowel boven als onder de grond, zou zijn ontwricht. De Zweedse correspondenten in Berlijn zijn nog niet in staat geweest iets te seinen over ht bombardment, maar uit Zürich wordt gemeld, dat vele branden werden gesticht.

Curaçao.

STATENVOORZITTER TE WILLEMSTAD.

Jongstleden Maandag is de Heer John H. Sprockel, voorzitter van de Staten van Curaçao, die met Mevrouw Sprockel ruim 4 maanden in Medellin (Colombia) toefde, in het staatsdeel Aruba teruggekeerd. Van Maandag tot vanmorgen vroeg verbleven de Heer en Mevrouw Sprockel in het gebiedsdeel Aruba. Vanmorgen kwamen beiden op Curaçao terug. De Heer Sprockel verzekerde ons een „buitengewoon aangenaam verblijf te hebben gehad. Ik kan het u en allen aanraden. Colombia is een heerlijk land. Het heeft mijn vrouw ook zichtbaar goed gedaan. En toch ben ik weer blij op Curaçao thuis te zijn."

De Statenvoorzitter heeft gedurende zijn vacantie ook een bezoek gebracht aan Bogotá. Er bestaat daar veel belangstelling voor Curaçao, welks naam door de vele reizigers daar thans wel bekend is.

GOSLINGA THUIS.

Gisteren is Dr. Wybojan Goslinga, Directeur van het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling, na een wel bestede vacantie in Colombia op Curaçao teruggekeerd.

HET PLAN VAN FAGGINGER AUER VINDT BIJVAL.

Het blijkt thans, dat het plan dat Professor Fagginger Auer hier indertijd in het Briontheater uiteenzette bijval vindt. Men herinnert zich hoe de Professor bedoelde de universiteiten die door de oorlog verwoest zijn na de oorlog op te bouwen en hiervoor thans reeds een fonds te stichten.

Bibliotheken zijn vernield of geplunderd. Veel is er verwoest, veel is er gestolen en zij hebben zich niet van nieuwe boeken en tijdschriften kunnen voorzien. Dit is één. — Gebouwen moeten worden hersteld. Laboratoria aangevuld. Dat is twee. — Vele hoogleraren zijn in de dood of op de vlucht gejaagd of in het concentratiekamp. Anderen zijn gesneuveld. Ook daarbij moet hulp worden verleend. — Dit is drie.

Hiermede zijn nog niet alle practisch-idealistische plannen genoemd. Men zal een „Clearinghouse" der wetenschap stichten. Een soort wetenschappelijk cristallisatie en uitstralingspunt. En dat in Nederland. Als een bijdrage van Nederland aan een betere wereld.

Een enorm plan in zijn conceptie en in zijn idealisme, doch ook enorm in zijn — geestelijke en materiële — consequenties.

Regeringen van vele landen hebben er haar goedkeuring gaarne aan gehecht. Onze Nederlandse regering in de eerste plaats. In de Verenigde Staten heeft het Ministerie van buitenlandse zaken er zijn ingenomenheid mede betuigd. Aldus is de „International University Foundation" tot stand gekomen. De belangstelling is groot.

Toen Professor Fagginger Auer deze plannen aan de leiders van 2 Nederlandse wereldconcerns in New York uiteenzette, zegden deze hem onmiddellijk te zamen 75.000 dollar toe: Want, zo ongeveer zeiden zij (in idealistisch... egoïsme): „industrie en handel kunnen niet gedijen in een wereld zonder ware wetenschap".

Voorlopig is voor dit plan tien millioen dollar nodig. Op Curaçao is inderdaad een Comité gevormd — onder ere-Voorzitterschap van Zijne Excellentie den Gouverneur, die Zijn steun in ieder opzicht geestdriftig toezegde — dat zich ten doel heeft gesteld „een ton van Curaçao" aan de stichting bij te dragen. Het Comité bestaat uit:

Ir. J. F. Groote, voorzitter; Mr. E. M. Elias, Secretaris; Dr. Joh. Hartog, 2e Secretaris; J. A. Correa, penningmeester; Mevrouw Mr. Van Erp-Van Ravesteijn; Mevrouw De Regt-Schuurkamp; C. J. Baron van Asbeck; Pater W. M. Brada O.P.; Rabbijn I. Jessurun Cardozo; N. M. Chumaceiro; Dr. M. F. da Costa Gomez; Dr. W. Ch. de la Try Ellis; Dr. C. J. H. Engels; Dr. C. F. Gronemeijer; C. S. Gorsira J. P. zn.; Dr. W. J. Goslinga; H. E. Kiës; L. W. Korthals; Mr. L. C. Kwartsz; Dr. P. H. Maal; S. A. L. Maduro; Ds. J. Mietes; L. D. Nederhorst; Ir. J. Noorduyn; Frater M. Radulprus; J. Rustige; Dr. F. R. van de Stadt; Mr. A .A. G. Smeets; Ir. W. J. Stok; J. H. Sprockel en Dr. C. Sütoff. [redacted]

Het Comité schrijft ons thans, dat het „van oordeel is, dat dit een hoge eis is, gesteld aan Curaçao's verantwoordelijkheidsgevoel, doch een eis die kan en mag worden vervuld. Want Curaçao is in vele opzichten rijk en deze rijkdom brengt — in deze tijd méér nog dan anders — verplichtingen met zich mee. Curaçao heeft minder ellende dan vele andere landen van de oorlog ondervonden. Ook dat verplicht.

In het vertrouwen dat Curaçao zijn medewerking zal geven heeft het Comité besloten ook hier een stichting International University Foundation op te richten. Notaris Smeets heeft hierbij welwillend zijn medewerking gegeven".

Wij willen dit plan ondersteunen en wekken onze lezers op een bijdrage voor dit grote plan te geven. Een bijdrage die — met andere — de „ton van Curaçao" zal vormen. Het Comité ontvangt uiteraard liefst bijdragen in eens, doch stelt gaarne voor degenen, wien dit beter schikt, de gelegenheid tot splitsing hunner bijdragen in maandelijkse termijnen open. Men kan zijn bijdrage storten bij Maduro & Curiels Bank of bij de H.B.U. ten name van „Penningmeester Internationale Universiteitsstichting Curaçao".

KNICKERBOCKER WEEKLY.

Het Curaçaose nummer is er.

Een Nederlands Westindisch nummer van de „Knickerbocker Weekly" is verschenen en het moet gezegd worden, dat het een uitstekend nummer is. De lachende vrouwenkop op de omslag, zij het dan niet een speciale karakteristiek van Curaçao, noodt tot een gretig bekijken van de vele fraaie foto's en tot het lezen van wat nu anderen eens van ons eiland zeggen.

Vooral de foto's in dit nummer geven een goed beeld van het Curaçaose landschap en van het stedenschoon. Het is merkwaardig, dat men de zo dikwijls reeds geziene en genoten schone plekjes zo graag voor zich ziet in een door anderen uitgegeven tijdschrift. Het trekt nog meer dan alle andere foto's uit verre vreemde landen.

De geiten op de rots, de strooien hutten, de Gouvernementsgebouwen, de oude herenhuizen en de tegen de sterke wind volhoudende divi-diviboom geven ons opnieuw het inzicht, dat al die vertrouwde dingen om ons heen, toch eigenlijk veel schoons in zich bevatten. Wij hollen er langs heen en laten in de dagelijkse sleur vele werkelijk schone dingen onopgemerkt voorbij gaan. Uit de niet feilloos gedrukte foto's van dit nummer krijgen wij een goed idee van de eigen aparte schoonheid van Curaçao. Aruba, Bonaire, Curaçao en de Bovenwinden hebben ondanks hun kleinheid veel te bieden aan werkelijke schoonheid, indien men het maar zien wil en niet als een dolle door het leven rent met alleen maar zin voor veel lawaai, zaken geld en schoolse geleerdheid. Het poco-poco van den ouden Curaçaoënaar, dat door velen van de nieuwe generatie verkeerd begrepen is overgenomen, is een zeer goede levensopvatting. Poco-poco in het leven, niet als een razende voorthollen naar geld en goed, maar allereerst het leven genieten in de schone dingen rond ons heen en te puren de kleine vreugden des levens uit de alledaagse cirkelgang des tijds.

Dit poco-poco is navolgenswaard en daaruit is veel goeds te verwachten, maar niet uit het begrip poco-poco, dat nu veld wint namelijk om veel geld te winnen met zo weinig mogelijk inspanning; om veel te bereiken met weinig te doen.

De foto's, gemaakt door Philip Hanson Hiss en onzen politiefotograaf Jan Linker, maken dit nummer tot een bezit om te bewaren en zij, die later vertrekken, zullen bij het nabladeren, als zij allang van Curaçao vertrokken zijn, vele prettige herinneringen kunnen ophalen.

De artikelen, die aan het Staatsdeel gewijd zijn, zijn als volgt:

Gouverneur P. A. Kasteel opent met „Curaçao, Today and Tomorrow", waarin een inzicht gegeven wordt over de betekenis van Curaçao in het heden, vooral ook in verband met de bevrijding van het Koninkrijk en de oorlogvoering der Geallieerden. Vervolgens somt de Gouverneur in vier punten op, wat Curaçao zal wezen in de toekomst. Met een lyrisch ontboezeming „O beautiful, our country!" enz., sluit de huidige Landvoogd Zijn artikel.

Er is een stuk „The defense of Curaçao and Aruba", waarin over de tot standkoming van de samenwerking tussen de Noordamerikaanse en Curaçaose weermacht een uiteenzetting wordt gegeven. Ook over het leven der soldaten in de kampen en de omstandigheden daarover wordt het een en ander medegedeeld.

De Heer Albert Balink schrijft vervolgens „Curaçao its People, its Appearance and its Problems". De Heer Balink schrijft met grote lof over ons eiland, doch hij spaart de critiek niet, waar hij wijst op de wondeplek in de Curaçaose samenleving: het woningvraagstuk en de gevolgen daarvan op de gezondheidtoestand der bewoners.

Met lof wordt gesproken over de Rooms Katholieke Volksbond, die getracht heeft zoveel mogelijk een oplossing te brengen voor deze miserabele toestand. Het artikel geeft in den brede een vlot overzicht van bewoners, landschap, bestuur, levensgewoonten enz. Uitvoerig schrijft de Heer Balink over de landstaal, waarover hij uitvoerig werd ingelicht door tandarts David Maurice Nouel. Het artikel wordt besloten met een beschrijving van de zee, de enige majestueuze schoonheid van Curaçao.

Gezaghebber Isaac Wagemaker schrijft over Aruba, Island of Black Gold en wijst er vooral op, hoe Aruba op gigantische wijze zijn taak vervult om de Geallieerden van olie te voorzien. Ook de Heer L. G. Smith, de Directeur van de Lago, schrijft over Aruba en de materiële vooruitgang, die in betrekkelijk weinig jaren heeft plaats gevonden.

Een afzonderlijk artikel „Arsenal of the American Revolution" behandelt de geschiedenis van Sint Eustatius, welke ook voor de Noordamerikanen interessant is in verband met hun eigen vrijheidsoorlog.

Over de Bovenwinden gezamenlijk schrijft Philip Hanson Hiss. „Glimpses of Curaçao's History is gegeschreven door R. J. Boskaljon Jr., (fout voor R. F. W. Boskaljon) die een goed en duidelijk overzicht, zij het dan in vogelvlucht geeft, van de Curaçaose historie.

Het missiewerk van de Katholieken en Protestanten wordt in twee afzonderlijke artikelen behandeld. Het artikel over de Katholieken is geschreven door het Nederlands Inlichtingen Bureau, dat echter de gegevens ontving van Z.H.E. Mons. P. I. Verriet O.P., wiens foto dan ook het artikel verlucht. Het stuk over de Protestanten is geschreven door Dr. J. A. C. Fagginger Auer.

Het „Knickerbocker Weekly"-nummer gewijd aan het Staatsdeel Curaçao is een goed nummer geworden. Natuurlijk zijn er feilen. De foto's zijn niet geheel vlekloos gedrukt. De foto van de Indianentekening staat op zijn kop. Alles, wat in de artikelen staat, is niet onaanvechtbaar, maar al met al een prettig nummer.

„VERRASSENDE ONTMOETINGEN".

Binnenkort wordt op Curaçao verwacht ht boek „Verrassende Ontmoetingen" door A. Viruly, uitgegeven door Querido Inc., te New York. Bestellingen voor dit boek kunnen reeds bij Liberty geplaatst worden.

BERICHT.

Door een betreurenswaardige fout zijn in onze editie van gisteren voor Aruba onder enkele platen verkeerde onderschriften komen te staan. Deze fout bleek bij het ter perse gaan maar opdat het vliegtuig nog bijtijds ge haald zou worden kon de fout niet meer worden hersteld.

Het Spaanse Water

door

NIC. VAN MEETEREN.

De Heer Nicolaas van Meeteren, bekend historicus en kenner van de geschiedenis van ons Eiland, schreef onderstaand artikel over het Spaanse Water, een van die baaien aan onze kust, welke zowel in vredes- als oorlogstijd van belang geweest zijn. Vooral ook om de niet geheel juiste verhalen, die er omtrent in omloop zijn, krijgt het artikel grotere waarde. — Redactie.

In de regel hebben mondelinge overleveringen een historisch feit tot achtergrond, maar zijn meestal zo verfraaid en veranderd in de loop der tijden, dat het zeer moeilijk is daarin phantasie van waarheid te onderscheiden.

Deze, al lang bekende waarheid schoot mij door het hoofd, toen ik op dezelfde dag, met een tussenpoos van nog geen uur tot twee maal toe zulk een overlevering onder het oog kreeg, eerst in het boek van Philip Hanson Hiss „Netherlands Amerika", blz. 4:

„Such plantations as Santa Barbara and Santa Marta are landmarks, and the former claimed by many to be the oldest house on the island, is said to have been built for the Spanish Governor before the Dutch occupation."

En daarna in No. 4124 van „Dagblad Amigoe di Curaçao" van de 5e dezer:

„...... hoe de Spanjaarden de ingang van het Spaanse Water met stenen hebben dichtgegooid, zodat de toegang voor oorlogsschepen versperd was. Anders konden zij omvaren en Fort Beekenburg van de zwakke zijde aanvallen."

Geen der twee aanhalingen kan de toets van het onderzoek doorstaan. Het is een vaststaand feit, dat de Spanjaarden, gedurende de tijd van hun occupatie van ons eiland, van 1527 af, toen Juan de Ampues de eerste Indianen-families terugvoerde van Sto. Domingo naar haar ontvolkte geboortegrond, tot in 1634, toen Van Walbeeck zijn troepen aan land zette, dus ruim honderd jaar, slechts één stenen gebouwtje hadden opgetrokken en wel een kleine kapel, denkelijk op de plaats van het tegenwoordige landhuis van de plantage Sta. Barbara. Ten tijde van de bezetting door de onzen was er van de kapel niet veel meer over dan de ruïne. Denkelijk gebouwd toen de nederzettingen van Ampues nog floreerden en vier gehuchten telden, werd haar doodvonnis getekend toen, ten gevolge van aanhoudende droogte en misgewas, de bevolking, ten getale van ongeveer 400 man samengebracht moest worden in 2 dorpen, Sta. Anna en Ascención.

Het landhuis, zoals wij dat nu kennen, dateert van veel later. Directeur Matthias Beck (1659 — 1668) liet eerst de plantage Sabaneta aanleggen en legde daarna de grondslagen voor St. Jan en Sta. Barbara. Gerust kunnen wij aannemen, dat de oudste of Westervleugel van het gebouw op zijn vroegst eind 1600 of begin 1700 werd opgetrokken, terwijl de Noordervleugel eind 1700 of begin 1800 werd gebouwd, dus een goede honderd jaar later. Dit voor wat het landhuis van Sta. Barbara betreft. Laten wij nu kijken wat de geschiedenis ons van de „Boca di Santa Barbara' of de „Spaanse Haven" weet te vertellen.

Als Van Walbeeck voet aan land zet, geldt zijn eerste zorg zich veilig te stellen, eerst tegen de inheemse bevolking, wier kracht hij nog niet kent en daarna, toen de overgave (accoord van St. Jan) getekend was op 21 Augustus 1634, tegen een aanval van zee uit. Daartoe liet hij het schip „Groot Hoorn" in de monding van de St. Annabaai ten anker leggen en kreeg de „Brack" een ligplaats in de monding van de Sta. Barbarabaai.

Van deze baai schreef hij in zijn „Poincte van Beschrijvinge" het volgende:

„A. Is de haven van St. Barbara, hebbende een diep & schoon incomen, soo wij met den boots den selven dach van onse compste ondervonden hebben...... Alhier staet noch een kercxke ofte kappelleken".

Een paar dagen later moest de Brack vertrekken en bleef de ingang onbeschermd, doch nauwelijks kreeg Van Walbeeck bericht van een mogelijke inval van Spaanse zijde, of Luitenant Spendloo ontving bevel om met 100 man uit de bezetting naar Sta. Barbara op te rukken om een eventuele landing aan de baai tegen te gaan.

Het plan voor de verdediging van het eiland door Van Walbeeck en Le Grand ontworpen, en aan Bewindhebberen voorgelegd, bestond uit een grote driehoek gevormd door de te versterken punten St. Annabaai, het Kwartier en St. Barbarabaai. Hierbinnen bevonden zich de waterkuilen, die van vitaal belang waren.

Voor het overige achtten zij een versterking van de andere baaien met kleine redoutes of corps de guarde, op de in zee uitstekende punten gebouwd, voldoende. Sta. Barbara's havenmond echter was huns inziens een invalspoort bij uitnemendheid, daar die door haar ligging Z.Z.O./N.N.W. veel gemakkelijker was te bezeilen met de heersende passaat dan de St. Annabaai, die Z.W./N.O. lag. De ingang onklaar maken met stenen, was wegens de diepte ondoenlijk en daarom moest er een sterkte worden gebouwd. Aangezien de Westzijde evenwel een schiereiland was, slechts door een smalle koraalrif met het achterland verbonden, zou een kleine „vastigheid" ter plaatse naar het oordeel van de ontwerpers, voldoende zijn om alle toegang te beletten. Dit behoefde niet eens zo veel te kosten, daar de benodigde stenen voor het rapen lagen.

Dat de Spanjaarden, van wie wel kan worden aangenomen, dat zij met de diepte en alles wat de ingang van de baai betrof bekend waren en die bij de komst der Hollanders slechts over drie goede musketten konden beschikken, dus helemaal niet op een verdediging van het eiland waren ingesteld er geen ogenblik aan gedacht zouden hebben de monding van de baai te versperren, valt te betwijfelen.

Te meer blijkt de onmogelijkheid van een dusdanige afsluiting uit de opmetingen en peilingen, die op last van Van Walbeeck in October 1635 voor de tweede maal werden verricht. Daarbij vond men, dat, in tegenstelling met de Fuikbaai, de monding niet kon worden versperd door het laten zinken van steen en vaartuigen. De peilingen gaven een diepte aan van 11 vaam in het midden der vaargeul, die aan weerszijden opliep tot 3 vaam, bij een breedte van 27 vaam. Een prachtige doorvaart dus.

Van Walbeeck was het echter niet gegeven de door hem ontworpen „vastigheid" te bouwen; hij moest het werk overlaten aan zijn opvolger J. P. Tolck. In 1635 kwam de versterking tot stand in de vorm van een kustbatterij volgens het oorspronkelijk plan, aan de lijhoek van de baai, ongeveer op de plaats, die wij nu kennen als de „Punta Caballero" tegenover de „Punta Santa Barbara". Zij ontving de naam van „Tolcksborgh" naar haar bouwer evenals eerder de „Wildschutsborgh" en later de „Collenborgh" aan de Fuikbaai.

In 1648 werd de vrede van Munster getekend en, zoals het in tijd van vrede steeds gaat, de verdedigingswerken werden verwaarloosd. De uitgaven voor de defensie werden door Bewindhebberen tot een minimum gereduceerd. Het was dus geen wonder, dat die werken korte tijd daarna in een niet al te beste toestand verkeerden. Ook met de „Tolcksborgh" zal dat het geval zijn geweest, want verder vernemen wij er niets meer van.

Toen op 13 Maart 1673 de factoor van St. Joris (in de volkmond „Chinchó", vermoedelijk een verbastering van het oude Indiaanse „Chinchorro") Hans Pietersz, den Directeur Jan Doncker meldde, dat een vloot van 8 schepen het eiland naderde en deze de nodige stappen voor de verdediging nam, was een der eerste maatregelen zijn zwager Balthasar Beck aan het hoofd van een compagnie burgers, niet naar de „Tolcksborgh", zoals men zou verwachten, maar naar Sta. Barbara te sturen om in het „daar langs het strand lopend bos" (mangrove bomen?), zijn mannen verdekt op te stellen om een eventuele landing te voorkomen. Indien echter de vijand de Caracasbaai mocht binnenzeilen, dan moesten de troepen zich op de berg „posteren" en het „blokhuis aan de baai" zolang mogelijk verdedigen. Denkelijk hechtte men toen meer waarde aan een verdediging van Caracasbaai, getuige het daar opgetrokken blokhuis en het klaarblijkelijk prijsgeven van de „vastigheid" aan de tand des tijds of aan de golven.

Hoe en waar de landing der Fransen precies heeft plaats gehad, valt niet met zekerheid te zeggen, maar het feit, dat ze onkundig waren van het ontruimen van het blokhuis door de onzen en daarop 4 charges deden alvorens een aanval te wagen, doet het vermoeden ontstaan, dat de landing aan de Oostkust van het schiereiland was geschied, dus aan de „Boca", waar naar toe men de schepen ook koers had zien zetten. Bij een landing aan het strand van de Caracasbaai zouden zij de bewegingen der verdedigers wel hebben gezien.

Het zou dus geen wonder zijn, indien deze landing de oorzaak was, dat Directeur Nicolaas van Beeck, toen hem in 1701 de tijding van de gespannen verhouding tussen de Republiek en Frankrijk bereikte en hij maatregelen moest treffen om de defensiemogelijkheden op te voeren, het Compagnie's scheepje „Het Vliegende Paard" met stenen gevuld in de „Boca", die toen 12 vaam diep was, dus nog dieper dan in 1635, liet zinken. Of deze maatregel in een vaargeul van 27 vaam breedte en 12 vaam diepte de toegang zou hebben afgesloten, staat te bezien, echter is het niet onmogelijk, dat dat de oorzaak was van de latere verzanding.

Behalve deze maatregel werd er aan een versterking van de Spaanse Haven niets gedaan, ook niet in latere tijd, in tegenstelling met de Fuikbaai, waar het fort „Collenborgh" in 1774, tegelijk met de inmiddels gebouwde Beekenburg hersteld, tot in het begin van 1800 zijn diensten bleef praesteren.

Uit een brief van Directeur J. I. Rodier van de 15e Juli 1774, dus 75 jaar later, aan de Kamer van Amsterdam gericht, krijgen wij weer wat van de Sta. Barbarabaai te lezen:

„De Boca di Sta. Barbara. Dit binnenwater is voor deezen de Spaansche haven geweest en kan een groote quantiteyd scheepen bergen, maar thans is de mond van dit Binnenwaater seer ondiep......"

Nemen wij de laatste kaart van de Caracasbaai ter hand, dan zien wij een ondiepte ter plaatse, waar de „Spaanse Haven" in het „Spaanse Water" uitmondt. Zou Gouverneur Rodier soms deze ondiepte hebben bedoeld? Het is toch moeilijk aan te nemen, dat een havenmond van 12 vaam diepte in ongeveer 75 jaar zodanig kan verzanden, dat men die als „seer ondiep" moet qualificeren. Eerder zou men zulk een verzanding zoeken bij een riviermond.

De tegenwoordige diepte is 11 meter, maar dat zegt niets, want de geul werd naderhand uitgebaggerd, zoals wij dadelijk zien zullen.

Weer gaat er een hele tijd voorbij zonder dat men iets van de baai hoort, tot in het jaar 1875, toen er een begin werd gemaakt met de exploitatie en de uitvoer van de phosphaatlagen van de „Tafelberg".

Op diens verzoek wordt bij G. B. dd. 30 October 1875, No. 451, aan John Godden vergunning verleend om in de Sta. Barbarabaai (Spaans Water) „een kade of stelling te doen stellen". De aanleg van deze „kade of stelling", in werkelijkheid was het een pier, was slechts een noodmaatregel van zeer tijdelijke aard, daar reeds voordien bij G.B. van de 1e dierzelfde maand. No. 407 aan Godden toestemming was gegeven om „de mond van de Fuikbaai (toen 25 meter breed en ongeveer 2 meter diep) te mogen verbreden en die baai ook voor grote vaartuigen in bevaarbare toestand te brengen."

Nog datzelfde jaar en wel op 4 December vertrok het eerste schip, de brik „Queen of Devon" met een lading phosphorzure kalk van Sta. Barbara, naar Engeland. De plaats van inlading aan het Spaanse Water kreeg de naam van „New-Haven". Van hieruit werd de uitgegraven phosphorzure kalk met kleine vaartuigen, meest schoeners, naar de St. Annabaai gevoerd en aldaar overgescheept in Oceaanschepen of opgeslagen op de zogenaamde „Klip di Godden" nu eigendom van de N.V. S. E. L. Maduro & Sons Inc., in afwachting van scheepsgelegenheid.

Nadat de Fuikbaai gereed was om grote schepen te ontvangen, had ook „New-Haven" haar beste tijd gehad en geraakte langzamerhand in vergetelheid en met haar, ook het Spaanse Water, maar niet voor lang.

In 1884, onder Gouverneur N. van den Brandhof, werd een post op de begroting voor het dienstjaar 1885 (Voorlopig vastgesteld bij P.B. 1884 No. 10) uitgetrokken voor „Bagger en andere werken in de St. Annabaai en aan de mond van het Spaanse Water. ƒ 17.000.—."

Van dit bedrag werd slechts ƒ 13.000,— verbruikt; klaarblijkelijk was de tijd te kort om de vaargeul op de vereiste diepte te brengen en moest aan de inmiddels reeds vastgestelde begroting voor 1886 een artikel worden toegevoegd (P.B. No. 19) luidende „Bagger en andere werken in de mond van het Spaanse Water ƒ 5000,—."

De aanleiding van deze uitbaggering was de gele koorts, wel niet direct, maar dan toch indirect.

De oorlogsschepen uit die tijden, die op Curaçao in station lagen, waren meest fregatten of corvetten met hulp stoomvermogen. Telkens als zich een geval van gele koorts op Curaçao voordeed en dat kwam nog al dikwijls voor, moest het stationschip de haven uit. Meestal gingen ze in de Caracasbaai of op de rede van Bonaire ten anker. Maar dit had zijn bezwaren. Vooral in het najaar, wanneer plotseling opkomende Zuiden of Zuidwesten winden niet tot de zeldzaamheden behoren, waren die reden niet zonder gevaar, tenzij het schip steeds stoomklaar lag om direct zee te kunnen kiezen, hetgeen weer grote onkosten met zich bracht.

Het was dus zaak een veilige haven te vinden, beschut tegen zware winden en zeegang, waar de schepen zonder gevaar van besmetting voor de bemanning konden liggen. Hiervoor was het Spaanse Water aangewezen, als de doorvaart geen hinderpaal bood. Men ging dus over tot uitbaggering. In 1886 kwam het werk gereed. Het was der Spaanse haven echter niet gegeven vele oorlogsschepen op haar wateren te zien liggen. De tijd van corvetten en fregatten met hulp stoomvermogen liep ten einde en voor moderne oorlogsschepen was de „Boca" van geen nut.

Op het ogenblik heet het dat de baai niet toegankelijk is dan voor kleine schepen ofschoon de laatste opmetingen verricht door Hr. Ms. „Kortenaer" in 1929 en Hr. Ms. „Arend" in 1930 een diepte aangeven variërende tussen 21 en 9 meters in de vaargeul bij een minimum breedte van om en bij 45 meters.

Jan A. ter Haar

EN

Antoinette S. Raghunath

geven hierbij kennis van hun voorgenomen huwelijk. waarvan de voltrekking zal plaats hebben op Donderdag 17 Februari a.s.

Geen receptie. Toekomstig adres: Prinsenstr. 87a.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zaterdag, 12 Februari 1944:

(te eigen bate): Jong Holland 1 — Atlanta 1 7—

Van Zondag, 13 Februari 1944.

B-Klasse: Caribe 1 — Union Sp. Club 1 1—

Be Quick 1 — D.T.S. 1 2—

Scherpenh. 1 — Veendam 1 2—

Reserve-A-Klasse: Jong Holland 2 — Atlanta 2 niet doorgegaan

Juniores: Caribe — Jong Holland 0—1

WEDSTRIJDPROGRAMMA.

STADION.

COMPETITIE A-KLASSE.

Zondag, 20 Februari 1944: S.U.B.T. 1 — Transvaal 1 (v. Rosberg)

Zondag, 5 Maart 1944: S.U.B.T. 1 — Jong Holland 1

Zaterdag, 4 Maart 1944: Curaçaosch XI — Combinatie Hollandsche en Surinaamsche spelers.

(Ter gelegenheid van de 100-jarige onafhankelijkheid van Sto. Domingo opbrengst ten bate Damescomité Irene)

Zaterdag, 19 Februari 1944: **Stimulans-beker 1944** Jong Holland 1 — Independiente 1

Donderdag, 9 Maart 1944: Jong Holland 1 — U.S.C. 1 (te eigen bate)

COMPETITIE B-KLASSE.

Zondag, 27 Februari 1944: D.T.S. 1 — Caribe 1 (Zonruiter)

RESERVE-B-KLASSE

Zondag, 20 Februari 1944: Caribe 2 — Jong Curaçao 3 (Rog)

Zondag, 27 Februari 1944: Independiente 3 — Be Quick 2 (De Haay)

(Des morgens om 10 uur)

MUNDO NOBO.

RESERVE-A-KLASSE

Zondag, 20 Februari 1944: Independiente 2 — Atlanta 2 (Manuel)

RESERVE-B-KLASSE

Zondag, 5 Maart 1944: Independiente 3 — Scherpenheuvel 2 (De Haay)

JUNIORES.

Zondag, 5 Maart 1944: S.U.B.T. — Caribe (Taytelbaum)

(Des morgens om 10 uur)

SCHERPENHEUVEL.

B-KLASSE.

Zondag, 20 Februari 1944: Be Quick 1 — Veendam 1 (Brakke)

(Des namiddags om 4 uur)

JUNIORES

Zondag, 27 Februari 1944: Scherpenheuvel — S.U.B.T. (Jansen)

(Des morgens om 10 uur)

OPGELEGDE BOETEN:

Ingevolge artikel 18, R.C.W.

S.U.B.T. ƒ 0.50 Wedstrijd S.U.B.T. 2 — Independiente 2 op 6/2—1944.

Independiente ƒ 0.50 Wedstrijd S.U.B.T. 2 — Independiente 2 op 6/2—1944

Ingevolge artikel 9 en 10, R.C.W.

Jong Curaçao ƒ 1.— Wedstrijd Scherpenheuvel 2 — Jong Curaçao 3 op 16/1—1944.

S.U.B.T. ƒ 1.— Wedstrijd Jong Holland Jrs — S.U.B.T. Jrs op 16/1—1944.

Independiente ƒ 1.— Wedstrijd S.U.B.T. 2 — Independiente 2 op 6/2—1944

Jong Holland ƒ 1.— Wedstrijd Jong Curaçao 1 — Jong Holland 1 op 6/2—1944.

Caribe ƒ 1.— Wedstrijd Caribe 1 Union Sp. Club 1 op 13/2—44.

D.T.S. ƒ 1.— Wedstrijd Be Quick 1 D.T.S. 1 op 13/2—1944.

Caribe ƒ 1.— Wedstrijd Caribe Jrs. Jong Holland Jrs op 13/2—1944.

Jong Holland ƒ 1.— Wedstrijd Caribe Jrs. Jong Holland Jrs op 13/2—1944.

INSCHRIJVINGEN:

Jong Holland: **Gewone Leden:** O. Hatot, C. Boye.
Buitengewone Leden: E. C. Ursula, M. Albertus, P. Antoni.
Juniores: J. Dario, E. Haard.

Jong Curaçao: **Gewone Leden:** A. Lake, R. A. Genoveva, A. Benita, J. Concepcion, V. Senior, F. E. Fermin.

Veendam G. Mercelino, A. Rafaela, V. Leonora, R. Castillo, F. Cornet, A. Uranie.

AFSCHRIJVINGEN.

Jong Holland: **Gewone Leden:** V. Senior.
Buitengewone Leden: J. Ramirez.

Den vereenigingen wordt verzocht **uiterlijk op 1 Maart 1944** een opgave in te dienen van haar gewone- en buitengewone leden in den zin van artikel 4 van het Huishoudelijk Reglement van den C.V.B.

HET BESTUUR.